

BELEIDSPLAN
november 2018

Naam: Genootschap Belle de Zuylen – Association Madame de Charrière
(beter bekend als Genootschap Belle van Zuylen en Association Isabelle de Charrière)
RSIN: 815515352
Postadres (secretaris): De Lus 28, 2242 AG Wassenaar
E-mail: bestuur@belle-van-zuylen.eu
Telefoon (vice voorzitter): 0346-756315
Nummer, Kamer van Koophandel: 40480042
Bankrekening: NL50 INGB 0005 6347 23

Samenstelling van het huidige bestuur:
Edda Holm – voorzitter
Margriet Lacy-Bruijn – vice voorzitter
Marjolein Hogewind-Laffrée – secretaris
Annemarie Veerman – penningmeester
Rob Gielen – algemeen lid en webmaster
Daniel Beuman – algemeen lid

Het Genootschap is in 1974 informeel opgericht (er is geen oprichtingsakte) en de statuten zijn in 1976 officieel vastgelegd. Aanleiding voor de oprichting was de steeds grotere bekendheid die de schrijfster Belle van Zuylen (1740-1805) toentertijd kreeg, in eerste instantie door de publicatie van een biografie van de hand van Simone Dubois (*Belle van Zuylen: leven op afstand*; 1969). Van het begin af aan heeft het Genootschap zich ten doel gesteld bekendheid te blijven geven aan Belle van Zuylen's werk en leven bij een zo breed mogelijk publiek. Belle van Zuylen's officiële naam was Isabella Agneta Elisabeth van Tuyll van Serooskerken, hetgeen o.a. de belangstelling van de zijde van de familie Van Tuyll van Serooskerken verklaart voor de oprichting van het Genootschap.

Zoals de statuten van 1976 aangeven, is het Genootschap aanvankelijk opgericht voor een periode van dertig jaar. Gezien het succes van de activiteiten die door het Genootschap werden georganiseerd, en gezien de ook buiten het Genootschap in de loop der jaren groeiende belangstelling voor Belle van Zuylen (niet alleen in Nederland, maar ook in o.a. Zwitserland, Frankrijk, Engeland, Canada en de Verenigde Staten), zijn de statuten in 2005 gewijzigd en bestaat het Genootschap sindsdien voor onbepaalde tijd.

Belle van Zuylen heeft vrijwel uitsluitend in het Frans geschreven, maar naast de uitgave van haar volledige werk, in tien delen (*Oeuvres complètes*), tussen 1979 en 1984 door Van Oorschoot in Amsterdam, is veel van haar werk inmiddels in het Nederlands vertaald, o.a. door vertalers die lid zijn van het Genootschap.

Tot 2005 hield het Genootschap één keer per jaar een bijeenkomst op Slot Zuylen (rondom 20 oktober, de geboortedag van de schrijfster) om een bepaald aspect van het leven en/of werk van Belle van Zuylen te belichten, meestal in de vorm van een

lezing. Sinds het succesvolle internationale congres dat het Genootschap in april 2005 in Utrecht heeft gehouden, worden minimaal twee bijeenkomsten per jaar georganiseerd, die voor een ieder toegankelijk zijn:

- in april, op Slot Zuylen, de jaarvergadering, waar, naast het behandelen van een aan Belle van Zuylen gerelateerd onderwerp, allerlei officiële zaken (zoals een verslag van de activiteiten van het voorgaande jaar, plus het financiële verslag van datzelfde jaar) worden behandeld;
- in het najaar, een thematische bijeenkomst op een locatie die verband houdt met het die dag te behandelen onderwerp – een onderwerp dat ook dan uiteraard altijd gerelateerd is aan Belle van Zuylen.

Enkele voorbeelden van onderwerpen waarover lezingen zijn gehouden op door het Genootschap georganiseerde bijeenkomsten zijn:

- Belle van Zuylen's verblijf in Engeland;
- het hofleven in Den Haag ten tijde van Belle van Zuylen (tweede helft van de achttiende eeuw);
- vergelijkingen tussen passages uit romans van Belle van Zuylen en die van tijdgenoot en vriend Benjamin Constant;
- de plaats van Belle van Zuylen's romans in het kader van de ontwikkeling van de achttiende-eeuwse roman in het algemeen;
- reisverslagen van vrouwelijke tijdgenoten van Belle van Zuylen.

Tevens heeft het Genootschap in de loop der jaren andere activiteiten ontwikkeld:

- er is een leesgroep die zeer regelmatig bijeenkomt om werk van Belle van Zuylen te bestuderen en te bespreken;
- er is een lespakket over Belle van Zuylen samengesteld voor Nederlandse middelbare scholieren;
- er is een boekje gepubliceerd met in het Nederlands vertaalde passages waarin Belle van Zuylen haar ideeën over opvoeding en onderwijs uiteenzet;
- er zijn diverse studiereizen naar Zwitserland gemaakt, waar Belle van Zuylen vanaf 1771 tot haar dood woonde;
- er zijn twee congressen in Chawton, Engeland gehouden (2015 en 2017), in samenwerking met Chawton House Library en Jane Austen's House Museum;
- in 2017 is in Den Haag en Scheveningen en op Slot Zuylen een toneelstuk van Belle van Zuylen opgevoerd door professionele acteurs, in een Nederlandse vertaling; deze voorstellingen waren voor iedere belangstellende toegankelijk, dus niet alleen voor leden;
- op dit moment wordt aan een professionele Nederlandse vertaling en bewerking van een andere tekst, *Le Noble (De Edelman)*, gewerkt, ter voorbereiding van een opvoering in het najaar van 2019 (lustrumviering);
- in mei 2019 (lustrumviering) zullen twee vermaarde Engelse musici, Penelope Cave en Katrina Faulds, die gespecialiseerd zijn in het bespelen van achttiende-eeuwse instrumenten en die ook op de congressen in Chawton voor het Genootschap optraden, muziek van Belle van Zuylen en vrouwelijke tijdgenoten uitvoeren in het Geelvinck Muziek Museum in Zutphen; aan dit programma zal ook worden meegewerkt door twee internationaal bekende musicologen (Jacqueline Letzter en Robert Adelson);

- enkele leden van het Genootschap werken al sinds een aantal jaren belangeloos mee aan de digitalisering van Belle van Zuylen's uitgebreide correspondentie – dit project wordt uitgevoerd door het Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis, een instituut van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, in Den Haag.

Vrijwel alle kosten verbonden aan bovenstaande en soortgelijke activiteiten zijn, en worden nog steeds, betaald uit de algemene middelen van het Genootschap, die voornamelijk bestaan uit de ledencontributie en uit enkele, uiteraard zeer gewaardeerde, giften. Degenen die aan de programma's in april en in het najaar deelnemen, betalen een extra bijdrage, o.a. om de kosten te dekken van de lunches die deel uitmaken van de meeste programma's. Niet-leden zijn op deze bijeenkomsten ook welkom, tegen betaling van een iets hogere bijdrage. Sprekers en eventuele andere speciale gasten ontvangen een reiskostenvergoeding en, indien gepast, een klein geschenk, zoals een boekenbon van maximaal €125. De grotere projecten, zoals de congressen in Chawton en de reizen naar Zwitserland, zijn vrijwel volledig bekostigd door de deelnemers zelf.

Het Genootschap telt ongeveer 150 leden. De contributie bedraagt €32,50 per kalenderjaar (€17,50 voor studenten). De bestuursleden betalen dezelfde contributie als de andere leden en doen hun werk belangeloos, zonder enige bezoldiging. Vaak dragen zij financieel zelfs extra bij door allerlei kosten die aan hun functies zijn verbonden, zelden of nooit te declareren.

Een ieder die belangstelling heeft voor Belle van Zuylen en meer over haar leven en werk wil weten, kan lid worden van het Genootschap. De programma's in april en in het najaar, evenals de andere activiteiten, zijn gericht op een breed publiek, maar beogen tevens de interesse te wekken van degenen die meer gespecialiseerd zijn. Verreweg de meeste programma's zijn Nederlandstalig, maar op veel bijeenkomsten wordt ook aandacht geschonken aan het feit dat Belle van Zuylen in het Frans schreef (bijvoorbeeld door een toepasselijke brief van haar zowel in het oorspronkelijke Frans als in een Nederlandse vertaling voor te lezen). Ook wordt getracht bij de jeugd belangstelling voor Belle van Zuylen te kweken, niet alleen d.m.v. het reeds genoemde lespakket voor middelbare scholieren maar ook d.m.v. speciale rondleidingen op Slot Zuylen voor jongere kinderen. Zelfs heeft Belle van Zuylen eerder dit jaar op het Haags Kinderatelier centraal gestaan, uiteraard op een wijze die was aangepast aan de leeftijd van de deelnemers.

Het bestuur van het Genootschap, met name de secretaris, houdt de leden regelmatig per e-mail of, indien gewenst, per briefpost op de hoogte van Genootschapsactiviteiten en van andere gebeurtenissen die de leden wellicht interesseren. Ook heeft het Genootschap al ruim tien jaar een uitgebreide website die door een ter zake deskundig lid van het bestuur wordt onderhouden. Vóór het digitale tijdperk werd tevens eenmaal per jaar een uitgebreide nieuwsbrief verstuurd. Ook is een tiental jaren (tot en met 2015) een wetenschappelijk tijdschrift uitgegeven dat zowel Frans- als Engelstalig was, *Cahiers Isabelle de Charrière/Belle de Zuylen Papers*. Sinds 2017 is, juist om een breder publiek te bereiken, overgestapt op de publicatie van de *Lettre de Zuylen* (in zowel een Nederlandse als

een Franse uitgave), waarvan het tweede nummer in december 2018 aan alle leden zal worden verstuurd. Aan al deze activiteiten wordt belangeloos door bestuursleden en andere vrijwilligers meegewerkt.

Zoals is vastgelegd bij de Kamer van Koophandel, hebben de bestuursleden gezamenlijk handelingsbevoegdheid, terwijl alleen de penningmeester zelfstandig bevoegd is. Op haar beurt moet de penningmeester tenminste eenmaal per jaar een gedetailleerd kasboek en financieel verslag, inclusief kwitanties e.d., voorleggen aan de andere bestuursleden en vooral aan de kascommissie (die uit tenminste twee personen bestaat). Vervolgens presenteert de kascommissie haar bevindingen aan de leden tijdens de jaarvergadering en wordt dit alles opgenomen in het jaarverslag dat de secretaris opstelt, en op de website van het Genootschap geplaatst. Ook de begroting wordt jaarlijks in april aan de leden voorgelegd.

Omdat het Genootschap een steeds ambitieuzere programmering nastreeft, wordt het ook steeds belangrijker om naast de contributie-inkomsten andere fondsen te werven. In 2019 wordt weer een lustrum gevierd, met (zoals reeds aangegeven op p. 2) speciale programma's, waaronder een muziekuitvoering die zal bestaan uit composities van Belle van Zuylen en vrouwelijke tijdgenoten, en een op een van haar novelles gebaseerde toneelopvoering, die hoge kosten met zich meebrengen. In 2017 is voor het eerst geprobeerd extra geld in te zamelen via 'crowdfunding', speciaal om de twee reeds genoemde opvoeringen (in mei 2017) in Den Haag van een toneelstuk van Belle van Zuylen te kunnen financieren. Die 'crowdfunding' heeft ongeveer €2.000 opgeleverd, maar daarbij moet worden aangetekend dat €1.400 van dit bedrag door slechts zes personen werd bijeengebracht, terwijl de overige €600 uit veel kleinere bijdragen bestond. Duidelijk is toen, en ook op andere momenten, gebleken dat een aantal mensen bereid zou zijn grotere schenkingen aan het Genootschap te doen, als zij die van hun belastingaangiftes zouden kunnen aftrekken – met andere woorden, als het Genootschap de culturele ANBI-status zou hebben.

Uit de bijgevoegde financiële verslagen (het kasboek en financieel verslag van 2017, de begroting voor 2018, alsmede de financiële verslagen van 2012 t./m. 2016) moge blijken dat het bestuur de kantoorkosten e.d. heel laag houdt en dat de inkomsten voornamelijk inhoudelijk, dat wil zeggen aan programma's, worden besteed. Voor 2019 staat de programmering van de lustrumviering in grote lijnen reeds vast. Zoals hierboven (op p. 2) is aangegeven, zal het voorjaarsprogramma in 2019 vooral aan muziek zijn gewijd en wordt de opvoering van *De Edelman* de centrale activiteit in het najaar. Verder zal in het voorjaar een lezing worden gehouden over culinaire aspecten ten tijde van Belle van Zuylen. Uiteraard zullen op de jaarvergadering van 2019 ook de officiële zaken (zoals een verslag van de activiteiten van het voorgaande jaar, plus het financiële verslag van datzelfde jaar) worden behandeld. Het is te vroeg om nu reeds specifieke programmering voor 2020 te beschrijven, maar vast staat dat, zoals ieder jaar sinds 2005, minimaal twee bijeenkomsten zullen worden gehouden. Als het Genootschap inderdaad de culturele ANBI-status krijgt, zal het vrijwel zeker makkelijker worden om met behulp van schenkingen nieuwe, ambitieuze plannen uit te voeren voor een zo breed mogelijk publiek.

